

VERHALEN UIT EEN VER VERLEDEN: HET VERHAAL VAN MAARTJE, EEN DAGMEISJE IN DE VAN BEVERNINGHLAAN

Door Marijke van Ittersum

'Kom Maartje, schiet nou eens op'. Trui die met haar 16 jaar al een ervaren dienstbode is, neemt haar zusje nog een keer kritisch op. Inderdaad is Maartje nog jong, 13 jaar, maar ze kan flink aanpakken en ze is erg goed met kleine kinderen, denkt Trui. En dit is echt een kans uit duizenden. Haar mevrouw had haar verteld dat haar nicht in een van de nieuwe huizen in de Van Beverninghlaan woonde en dat ze een dagmeisje zocht. Geen dienstbode, maar een dagmeisje voor erbij. Het was een groot huis, ze hadden twee kleine kinderen en er was een derde op komst.

Die avond is het feest in de kleine arbeiderswoning in Gouda. Het is gelukt! Maartje kan morgen al aan de slag en hoewel ze geen kost en inwoning krijgt en ook niet zal meedelen in de fooien (daar hebben dagmeisjes immers geen recht op) krijgt ze wel een heel redelijk loon: anderhalve gulden per week! Als alles goed gaat, zal ze een contract voor een jaar krijgen! Het is nu april 1912. Van mei tot mei, dat is de gewoonte. En Maartje zelf? Het is wel een heel groot huis, vindt ze, maar zo mooi. En de dienstbode is ook al oud, het zal vast hard werken worden.

En dat is ook zo. Er zijn zoveel taken en taakjes die elke dag gedaan moeten worden. De kachels leeghalen en weer aansteken, de bedden afhalen, lakens en dekens uitkloppen en weer opmaken. Alle waskommen op de slaapkamers schoonmaken en de zware lampetkannen met schoon water klaarzetten. Elke dag alle kamers vegen en de keukenvloer en de gang dweilen. Daar is Alie, de dienstbode heel precies in. Net zoals met het poetsen van de koperen trapreden elke veertien dagen en niet te vergeten het mooie koperen naamplaatje op de voordeur. Dat moet je elke dag tegemoet

blinken.

Maandag is het wasdag. Gelukkig gaat al het witgoed naar De Drie Notenboomen aan de Kattensingel, dat scheelt. Maar er blijft nog genoeg over. Dinsdag moet er gestreken worden en woensdag is het versteldag. Dan zit Maartje met naald en draad in de dienstbodenkamer en verstelt al het goed. Donderdag schoonmaakdag, dan moeten alle losse kleden geklopt worden. Oei, wat een zwaar werk. En de stoep moet geschrobd worden, niet vergeten, Maartje! Vrijdag is visdag, want de familie is katholiek en die eten geen vlees op vrijdag, dat weet Maartje wel. En zaterdag alle klusjes. Zondag heeft Maartje vrij. Soms is ze zo moe dat ze tijdens de preek in de Sint Jan weer even in slaap valt.

Maar als ze eenmaal gewend is, vindt Maartje het fijn in de Van Beverninghlaan. Mevrouw is altijd vriendelijk en Johan van vijf en Maria van drie zijn zo lief. Hoewel Alie niet te spreken is over de vrolijk rondrennende kleintjes, kan Maartje het prima met ze vinden. Het fijnste is nog wel dat ze vlak voor ze naar huis gaat 's avonds, de kinderen in bed mag leggen. Ze leest dan

een stukje voor uit 'Dik Trom' van Johan Kieviet en daar moeten de kinderen altijd zo om lachen. Mevrouw loopt immers op alle dagen en is er vaak te moe voor.

Maar dan: na bijna een half jaar, valt Alie van de zoldertrap. O, o wat een narigheid. Gelukkig kent meneer een van de dokters in het pas geopende Van Iterson Ziekenhuis, maar Alie heeft toch echt een gebroken been. Een week lang werkt Maartje van

